

Eindexamenvragen (4)

1. Laat zien dat de arbeidsproductiviteit per arbeidsjaar gestegen is als de arbeidskosten per arbeidsjaar sterker gestegen zijn dan de arbeidskosten per eenheid product.

$$\text{De arbeidsproductiviteit per arbeidsjaar} = \frac{\text{Arbeidskosten per arbeidsjaar}}{\text{Arbeidskosten per eenheid product}}$$

Dus als de arbeidskosten per arbeidsjaar sterker stijgen dan de arbeidskosten per eenheid product is de arbeidsproductiviteit gestegen.

2. Waarom zal een liberalisering van de kapitaalmarkt kunnen leiden tot een lagere rente op die markt?

Een liberalisering van de kapitaalmarkt betekent dat de kapitaalmarkt ook toegankelijk wordt voor buitenlandse partijen. Met dit grotere aanbod van kapitaal zou de rente kunnen dalen.

3. Wat voor gevolgen zou de privatisering van het onderwijs kunnen hebben voor de allocatie binnen het onderwijs?

Bij allocatie kijken we steeds naar wat er geproduceerd wordt, hoe er geproduceerd wordt, voor wie er geproduceerd wordt, waar er geproduceerd wordt, wanneer er geproduceerd wordt, door wie er geproduceerd wordt en hoeveel er geproduceerd wordt. Privatisering van het onderwijs zal gevolgen hebben voor de allocatie binnen het onderwijs omdat er bijvoorbeeld alleen nog maar vakken gegeven zullen worden waar vraag naar is. Ook het voor wie zal worden beïnvloed. Waarschijnlijk zal goed onderwijs alleen weggelegd zijn voor de kapitaalkrachten. Ook zou de manier van onderwijs geven kunnen veranderen doordat er arbeidsbesparende methoden zullen worden gezocht.

4. Wat zouden de gevolgen kunnen zijn voor de allocatie in de Nederlandse economie als geheel?

Wellicht ontstaat er in sommige sectoren nu een gebrek aan gekwalificeerd personeel omdat bepaalde vakken niet meer worden onderwezen. Het zou ook kunnen dat er juist goed ingespeeld wordt op de vraag uit het bedrijfsleven en dat er altijd voldoende gekwalificeerd personeel is.

5. Waarom is stilte in de omgeving van een luchthaven een schaars goed?

Om het te verkrijgen moet je productiefactoren die voor iets anders hadden kunnen worden gebruikt opofferen. Voorbeeld: je moet je huis isoleren.

6. Waarom is de geluidshinder veroorzaakt door het vliegverkeer een negatief extern effect?

Het is een extern effect omdat de kosten van de geluidshinder niet opgenomen zijn in de prijs van het vliegverkeer. Het is negatief omdat de hinder de welvaart van de omwonenden vermindert.

7. Waarom hebben luxe goederen een inkomenselasticiteit groter dan 1?

Luxe goederen kenmerken zich door het feit dat zij een groter deel van de uitgaven gaan vormen als het inkomen stijgt. Het worden ook wel drempelgoederen genoemd. Dit betekent dat zij pas worden aangeschaft nadat een bepaald inkomen is bereikt. De inkomenselasticiteit is dan groter dan 1. Immers de procentuele verandering van de uitgaven aan deze goederen is groter dan de procentuele verandering van het inkomen (na het drempelinkomen).

8. Waarom verkraapt de geldmarkt als de post “bankbiljetten in omloop” op de balans van de centrale bank toeneemt?

Als de post “bankbiljetten in omloop” is toegenomen heeft de centrale bank meer geld in omloop gebracht. Er was blijkbaar behoefte bij het publiek aan bankbiljetten (in tegenstelling tot giraal geld). Deze bankbiljetten hebben de algemene banken geleend bij de centrale bank. Dit betekent dat hun mogelijkheid nog meer te lenen is afgenomen. De algemene banken zullen dus in de toekomst minder kunnen uitlenen. De geldmarkt is verkraapt.

9. Waarom verkraapt de geldmarkt als de algemene banken meer bankcertificaten in hun bezit hebben?

Als de algemene banken meer bankcertificaten in hun bezit hebben, hebben ze die gekocht van de centrale bank. Dit betekent dat ze daarvoor contant geld hebben betaald of dat ze dat nog moeten betalen. De algemene banken kunnen nu dus minder makkelijk geld uitlenen. De geldmarkt is verkraapt.

10. Waarom leidt een stijging van de p/a -ratio over het algemeen tot een daling van de werkloosheid?

Als de p/a -ratio stijgt wordt een arbeidsjaar gemiddeld door meer personen vervuld. Bij eenzelfde vraag naar arbeidsjaren betekent dit dat er meer mensen werken. Wel werken deze mensen gemiddeld korter.

11. Hoe kan een daling van de werkloosheid leiden tot een daling van de collectieve lastendruk?

Collectieve lastendruk = de collectieve lasten als percentage van het nationaal inkomen. De collectieve lasten zijn de belastingen plus de premies voor de sociale verzekeringen. Deze laatste categorie kan dalen als de werkloosheid afneemt. Immers als er minder werklozen zijn hoeven er minder uitkeringen gedaan te worden en kan in principe de premie naar beneden.

12. Waarom leidt vergrijzing tot problemen met de AOW?

De AOW wordt gefinancierd via het omslagstelsel. Dit betekent dat de nu werkenden betalen voor de mensen die nu AOW krijgen. Door de vergrijzing wordt de groep werkenden in verhouding tot de AOW-ers kleiner. Dit betekent dat de premie voor de AOW moet stijgen.

13. Waarom hebben de heffingskortingen in ons belastingstelsel een nivellerende werking op de secundaire inkomensverdeling?

De heffingskortingen zijn niet afhankelijk van het inkomen. Iemand met een laag inkomen krijgt dus een relatief grotere korting op de te betalen belasting.

14. Waarom werkt een vlaktaks niet nivellerend en ook niet denivellerend op de secundaire inkomensverdeling?

Een belasting werkt nivellerend als de belastingdruk stijgt als het inkomen toeneemt. Het werkt denivellerend als de belastingdruk daalt bij een stijgend inkomen. Onder de belastingdruk verstaan we de te betalen belasting als percentage van het inkomen. Bij de vlaktaks is de belastingdruk voor ieder inkomen hetzelfde. De relatieve inkomensverschillen veranderen daarom niet bij een vlaktaks.

15. Noem een maatregel die nivellerend werkt op de primaire inkomensverdeling.

Het verhogen van het wettelijk minimumloon.

16. Hoe kan een dalende koers van de euro leiden tot kosteninflatie?

Kosteninflatie is inflatie (prijsinflatie) die is ontstaan door een stijging van de productiekosten.

Als de koers van de euro daalt wordt onze import duurder. Grondstoffen die moeten worden geïmporteerd zullen dus in prijs stijgen. De productiekosten nemen toe.

17. Hoe kan een dalende koers van de euro leiden tot bestedingsinflatie?

Bestedingsinflatie is inflatie die is ontstaan door een stijging van de vraag naar producten. Als de koers van de euro daalt wordt het eurogebied aantrekkelijk voor het buitenland. Er zal dus een grotere vraag naar goederen ontstaan (export stijgt). Hierdoor ontstaat prijsstijging.

18. Waarom heeft een daling van de koers van de euro een positief effect op de werkgelegenheid?

Als de koers van de euro daalt worden we aantrekkelijk voor het buitenland. Onze export neemt toe daardoor stijgt de productie en daalt de werkloosheid.

19. Hoe kan inflatie leiden tot een daling van de koers van de euro?

Als er in het eurogebied inflatie is worden we steeds duurder voor het buitenland (concurrentiepositie verslechtert). Het buitenland zal minder bij ons kopen. Er zal dus minder vraag naar euro's zijn. De koers van de euro daalt.

20. Waarom bestaat er een positief verband tussen de concurrentiepositie en het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans?

Als de concurrentiepositie verbetert zal het buitenland meer bij ons kopen. Dit betekent dat de export toeneemt en dus dat de lopende rekening van de betalingsbalans verbetert.